

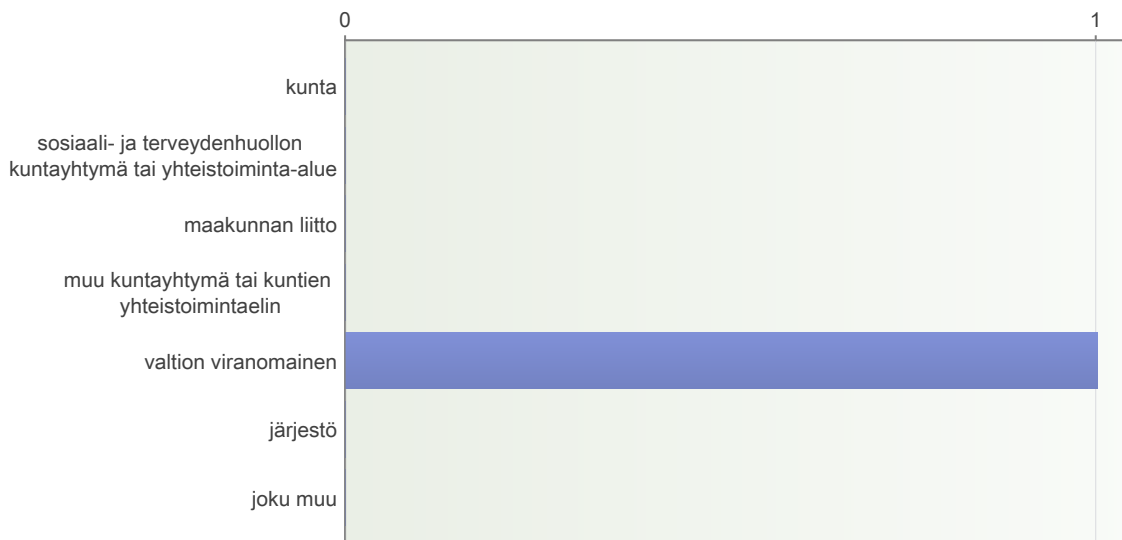
1. TAUSTATIEDOT

Vastaajien määrä: 1

Vastaajatahon virallinen nimi	Vastauksen kirjanneen henkilön nimi	Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot	Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimielimessä	Toimielimen nimi
Uudenmaan ELY-keskus ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue	Satu Pääkkönen	satu.paakkonen@ely-keskus.fi		

2. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

3. 1. Voidaanko esityksellä kaventaa väestön terveys- ja hyvinvointieroja sekä parantaa palvelujen yhdenvertaistasaatavuutta? Jos ei, niin miten ehdotusta tulisi siltä osin muuttaa?

Ei vastauksia.

4. 2. Antaako esitys riittävät edellytykset saavuttaa 3 miljardin euron kustannusten kasvun hillinnän tavoite? Jos ei, miten tavoitteen saavuttamisen edellytyksiä voitaisiin parantaa?

Ei vastauksia.

5. 3. Toteutuuko demokratia esityksessä riittävällä tavalla? Jos ei, miten esityksen kansanvaltaisuutta voisi vahvistaa?

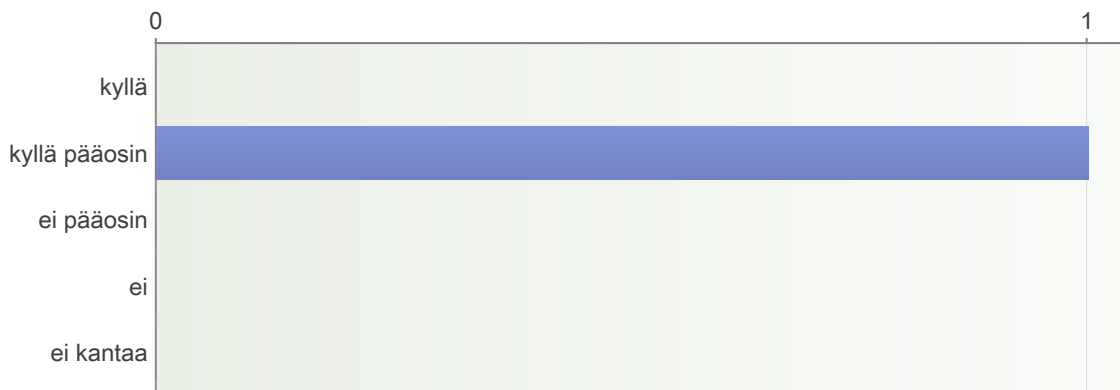
Ei vastauksia.

6. 4. Muodostaako maakuntalaki tarkoituksenmukaisen yleislain tulevien maakuntien hallinnon ja talouden järjestämiselle?

Ei vastauksia.

7. 5. Maakuntalain 2 luvussa määritellään maakunnan tehtävät. Onko maakunnalle esitetty tehtäväkokonaisuus uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Vastaajien määrä: 1

Avoimet vastaukset: kyllä pääosin

- Hallituksen ja lakiluonnoksen linjaus maakuntien ja valtion välisestä tehtäväjaosta on selkeä ja hyvä ELY-keskusten ympäristövastuualueiden tehtävien osalta. On myös tarkoituksenmukaista, että luonnonsuojelutehtävät, maatalouden ympäristönsuojelun valvontatehtävät sekä vesilain valvontatehtävät siirtyvät valtion viranomaiseen (lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoon).

8. 6. Maakuntalain 5 luvussa säädetään maakunnan asukkaiden osallistumisoikeuksista. Ovatko osallistumisoikeudet turvattu esityksessä riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

9. 7. Maakuntalain 9 luvussa säädetään maakunnan palvelulaitoksesta. Onko siitä esitetty säädettäväksi tuottamisen organisoinnin näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

10. 8. Maakunnan talouden ohjaus perustuu erityisesti maakuntalakiin ja maakuntien rahoituslakiin. Ohjaavatko maakuntien rahoitusmalli ja maakuntalain mukainen taloudenohjausmekanismi maakuntien taloudenhoitoa tarkoituksenmukaisella tavalla?

Ei vastauksia.

11. 9. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntalaista.

Vastaajien määrä: 1

- Hallituksen ja lakiluonnoksen linjaus maakuntien ja valtion välisestä tehtäväjaosta on selkeä ja hyvä ELY-keskusten ympäristövastuualueiden tehtävien osalta. Maakunnille tulee merkittävä rooli alueen ympäristötoimijana, kun vesien- ja merenhoito, vesitaloustehtävät ja alueidenkäytön edistämistehtävät siirtyvät maakuntiin. Valtiolle siirtyvät ympäristötehtävät turvaavat perusoikeuksien ja ympäristöoikeuden tavoitteiden toteutumisen sekä yleisen edun valvonnan.

On myös tarkoituksenmukaista, että luonnonsuojelutehtävät, maatalouden ympäristönsuojelun valvontatehtävät sekä vesilain valvontatehtävät siirtyvät valtion viranomaiseen (lupa-, ohjaus- ja valvontavirastoon).

Vesilain valvonnan tehtävät liittyvät kiinteästi nykyisten aluehallintovirastojen lupatehtävien kokonaisuuteen, joten valtion tehtävänä vesilain valvonta ja luvitus tuovat mukanaan runsaasti synergioita.

Ympäristönsuojelulain ja vesilain valvonnan eriyttäminen tarkoittaisi päällekkäistä työtä ja päällekkäisiä kustannuksia sekä viranomaiselle että toiminnanharjoittajalle. Päällekkäisiä tai epäselviä tilanteita syntyisi esimerkiksi eri valvojien tarkastuskäynneillä samassa laitoksessa ja luvan muutostilanteissa, kun eri viranomaisella hoitaisi luvan jälkivalvontaa.

Maakuntiin siirtyvien vesitaloustehtävien kanssa on mahdollista muodostaa valtion vesilain valvontatehtävien kanssa rinnakkaista toimivaltaa soveltuvin osin. Ohjaava ministeriö (MMM, YM) ei ole kestävä peruste jakaa tehtäviä eri viranomaisille.

Hallituksen linjauksen mukaan eteneminen, kun siihen lisätään myös vesilain valvonta valtion tehtäväksi, mahdollistaa useiden eri synergioiden löytämisen ja yhden luukun mallin toteutuksen ja siten paremman asiakaspalvelun. Valtion tehtävät eivät etäänny asiakkaasta, kun tehtävien hoito säilyy asiakaslähtöisenä ja alueellisissa toimipisteissä. Samoihin asioihin tulee kiinnittää huomiota niissä ympäristötehtävissä, jotka siirtyvät maakuntiin, jotta asiakasläheisyys säilyy. Läheisyys ei ole kiinni organisaatiosta, vaan toimintatavoista.

Maakuntien on välttämätöntä tehdä yhteistyötä vesien- ja merenhoidossa sekä vesitaloustehtävissä. ELY-keskuksista siirtyvät resurssit ja asiantuntemus eivät riitä tehtävien hajauttamiseen 18 maakuntaan. Tämän hetkinen ELY-rajat ylittävä vesienhoitoalueittainen yhteistyötapa on toimiva ja siihen on olemassa olevat toimintamallit. Uudenmaan ELY-keskus koordinoi Kymijoen ja Suomenlahden vesienhoitoalueen suunnittelutyötä ja tehtävä on valmiiksi resursoitu muihinkin vesienhoitoalueita koordinoiviin ELY-keskuksiin. Vain ylimaakunnallisella ja vesienhoitoalueiden välisellä yhteistyöllä voidaan turvata tehtävien vaatima osaaminen ja erityisasiantuntemus sekä laadukas asiakaspalvelu. Vesien- ja merenhoidossa on myös joitakin valtakunnallisia koordinoituntehtäviä, joiden siirtämistä valtion tehtäväksi tulisi harkita. Vesienhoitosuunnitelmat ja merenhoitosuunnitelma vahvistetaan valtioneuvoston päätöksellä ja tiedot raportoidaan määräajoin EU:lle, mikä korostaa valtakunnallisen yhteensovittamisen tärkeyttä.

Valtion lupa-, ohjaus- ja valvontaviraston valtakunnallinen toimintamalli turvaa ympäristötehtävissä

kustannustehokkaat toimintatavat sekä tehtävien vaatiman erityisasiantuntemuksen parhaan hyödyntämisen työn laadun turvaamiseksi ja asiakkaiden hyväksi.

On selvää, että maakuntien ja valtion välille on kehitettävä uusia sujuvia toimintatapoja, koska ympäristötehtävissä tarvitaan jatkossakin ympäristön eri sektorien välistä yhteistyötä. Esimerkiksi maakuntiin siirtyvää pinta- ja pohjavesiosaamista sekä vesistöistä kerättävää seurantatietoa tarvitaan valtion virastossa lupa-, valvonta- ja YVA-tehtävissä. Ennakolliset menettelyt tulee ottaa keskeiseksi tavoitteeksi kaikkiin ympäristöllisiin menettelyihin.

On myös tarkemmin linjattava, miten maankäytön ympäristöoikeudenmukaisuuden edistämiseen ja valvomiseen liittyvät tehtävät hoidetaan maakunnissa ja valtion lupa-, ohjaus- ja valvontavirastossa.

Ympäristövaikutusten veloitettarkkailujen valvonta on osa valvonnan tehtäväkokonaisuutta. Lupavelvollisten maksamilla veloitettarkkailuilla selvitetään luvanvaraisen toiminnan ympäristövaikutuksia. Tarkkailut perustuvat sekä ympäristönsuojelulakiin että vesilakiin ja niillä on kiinteä yhteys muuhun valvontaan, erityisesti päästöjen tarkkailuun ja valvottavan toiminnan luvanmukaisuuden arviointiin. Näin ollen, vaikka tehtävä liittyy myös vesistö- ja pohjavesiseurantoihin ja tiedon tuottamiseen, on veloitettarkkailutehtävä valtion virastoon kuuluva tehtävä. Valtion virastolle (LUOVA- virastolle) kuuluu myös muita ympäristötiedon tuottamiseen liittyviä tehtäviä, vaikka tehtävä on määritetty maakuntalaissa myös maakunnan tehtäväksi.

Uudenmaan Elyn erikoistumistehtävänä on meluntorjuntaan liittyvät tehtävät, ja käytämme tehtävään noin 1,5 htv:tä. Erikoistumistehtävä palvelee tällä hetkellä maan kaikkia ELYjä sekä ympäristöministeriötä. Melun ja tärinän erityisasiantuntemuksen tarve korostuu ympäristölupaharkinnassa ja ympäristölupien valvontatehtävissä, samoin kuin YVA-lainsäädännön mukaisissa tehtävissä ja kaavaohjauksessa. Melun ja tärinän erityisasiantuntemuksen säilyttäminen valtion virastolla (LUOVAssa) mahdollistaa osaamisen ylläpitämisen koko Suomen yhteiseksi hyväksi. Tällöin myös kaikilla maakunnilla on mahdollisuus hyödyntää tarvittaessa LUOVAssa olevaa melun ja tärinän erityisasiantuntemusta esim. kaavaohjauksessa/-edistämässä. YM:n tehtäviin kuuluvien EU:n meludirektiivin mukaisten selvitysten tarkistamistehtävän hoitaminen on joustavaa ja luontevaa säilyttää jatkossakin valtion virastolla (LUOVAssa) ja se mahdollistaa valtion tasolla yhtenäisen raportoinnin EU:lle.

Ympäristötehtäviin käytettävä raha on marginaalisen pieni suhteessa maakunnan muuhun rahoitukseen. Sen turvaaminen on kuitenkin tärkeää, sillä pienellä rahalla tehdään tärkeää ja vaikuttavuudeltaan merkittävää työtä maakunnan ympäristön hyväksi. Maakunnissa tulee turvata rahoitus ympäristötehtävien hoitoon ja ympäristöhankkeiden toteuttamiseen.

Toimivat ympäristötietojärjestelmät ovat ympäristötiedon keräämisen ja tuottamisen kannalta välttämättömiä. Järjestelmissä ja rajapinnoissa on kehittämistä, ja kehittämistyön tulee jatkua. Tulee myös selkeästi sopia, kenelle kuuluu järjestelmien tuki. Järjestelmien tulee olla sekä maakunnan että LUOVAn käytössä, sillä molemmat organisaation tarvitsevat samoja ympäristötietojärjestelmiä ja samaa ympäristötietoa. Sähköisen tiedonhallintajärjestelmän USPA:n sekä sähköisen arkistoinnin toimivuus on turvattava.

12. 10. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 4 §:ssä säädettäisiin palvelujen saatavuudesta ja saavutettavuudesta. Säännöksen mukaan palvelut on toteutettava väestön tarpeet huomioon ottaen lähellä asiakkaita, mutta säännöksen mukaisten edellytysten täytyessä palveluja voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin. Onko säännös palvelujen saatavuuden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

13. 11. Maakunnat muodostavat 5 yhteistyöaluetta, joista kussakin on 3–4 maakuntaa. Yhteistyöalueeseen kuuluvat maakunnat laativat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaisen yhteistyösopimuksen. Siinä maakunnat sopivat keskinäisestä yhteistyöstä palvelujen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Sopimus on oikeudellisesti maakuntia sitova. Onko sopimuksen sitovuus perusteltua?

Ei vastauksia.

14. 12. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 16 §:n mukaan laadittavassa yhteistyösopimuksessa on sovittava toimenpiteet palvelujen integraation varmistamiseksi. 23 §:n mukaisesti palvelun tuottajan velvollisuutena on valmistaa palveluketjujen integraation toteutuminen ja toimittava integraation edellyttämässä yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Ovatko säännökset riittäviä asiakaslähtöisen integraation toteutumiseksi?

Ei vastauksia.

15. 13. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain mukaan valtion ohjausta vahvistetaan sosiaali- ja terveystalouksissa (19 §, 4 luku, 6 luku). Onko tämä uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta perusteltua?

Ei vastauksia.

16. 14. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnan on omassa toiminnassaan erotettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestäminen ja palvelujen tuottaminen. Onko järjestämisen ja tuottamisen erottaminen uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukaista?

Ei vastauksia.

17. 15. Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain 22 §:n mukaan maakunnalla on yhtiöittämisvelvollisuus maakunnan hoitaessa sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä kilpailutilanteessa markkinoilla tai jos palvelut ovat valinnanvapautta koskevissa säännöksissä tarkoitetun laajan valinnanvapauden piirissä. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

18. 16. Muut vapaamuotoiset huomiot sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislaista.

Ei vastauksia.

19. 17. Kysymys vain kunnille: Voimaanpanolaissa on tarkoitus säätää siitä, mihin maakuntaan kunnat kuuluvat uudistuksen tullessa voimaan. Katsotaanko kunnassanne, että sen tulee kuulua voimaanpanolain 5 §:ssä esitettyyn maakuntaan?

Ei vastauksia.

20. 18. Kysymys vain kunnille: Mikäli vastasitte edelliseen kysymykseen ei, mihin maakuntaan kunnan tulisi kuulua ja miksi? (Kunnan tulee toimittaa valtuuston päätösasiakirja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöön)

Ei vastauksia.

21. 19. Väli aikaishallinnosta sekä väliaikaisen valmistelutoimielimen tehtävistä ja toimivallasta säädetään voimaanpanolain 2 luvussa. Onko väli aikaishallinnosta säädetty riittävällä tavalla?

Ei vastauksia.

22. 20. Voimaanpanolain 14 §:n mukaan kunnallisia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja tuottavissa organisaatioissa työskentelevä henkilöstö siirtyisi maakuntien palvelukseen liikkeenluovutuksen periaatteiden mukaisesti. Lisäksi henkilöstö, joka muualla kunnan hallinnossa tai tukipalveluissa tekee pääasiallisesti sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä, siirtyisi maakuntien palvelukseen. Onko henkilöstön siirtymisestä esitetty säädettäväksi henkilöstön aseman näkökulmasta tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

23. 21. Voimaanpanolain 4 luvun mukaan lakisääteisten kuntayhtymien koko omaisuus sekä kuntien irtain omaisuus siirtyy maakunnille. Kuntien toimitilat ja kiinteistöt jäävät kuntien omistukseen. Onko omaisuusjärjestelyjä koskeva ratkaisu hyväksyttävä?

Ei vastauksia.

24. 22. Jos vastasitte edelliseen kysymykseen ei tai ei pääosin, millä tavoin omaisuusjärjestelyt pitäisi toteuttaa?

Ei vastauksia.

25. 23. Voimaanpanolain 41 §:ssa säädettäisiin kunnan tuloveroprosentista vuosina 2019 – 2021. Pidätkö veronmaksajien yhdenvertaisen aseman näkökulmasta perusteltuna, että kuntien veroprosentteja esitetään rajoitettavaksi kolmen vuoden määräajaksi?

Ei vastauksia.

26. 24. Voimaanpanolain 42 §:n mukaan maakunnan on perustettava sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämislain tarkoittamat maakunnan palvelulaitoksen tytäryhtiöt, jotka tuottavat lailla erikseen säädetyn laajan valinnanvapauden piiriin kuuluvia palveluita siten, että yhtiöittäminen on toteutettu 31.12.2020. Onko esitetty siirtymäaika riittävä maakunnan yhtiömuotoisen tuotannon organisoimiseksi?

Ei vastauksia.

27. 25. Muut vapaamuotoiset huomiot voimaanpanolaista.

Ei vastauksia.

28. 26. Valtio rahoittaa perustettavien maakuntien toiminnan, eli vastuu sosiaali- ja terveyspalveluiden rahoittamisesta osoitetaan valtiolle. Onko ratkaisu uudistuksen tavoitteiden näkökulmasta tarkoituksenmukainen?

Ei vastauksia.

29. 27. Maakuntien tuloja ovat valtion rahoitus (3 §) sekä asiakas- ja käyttömaksutulot (4 §). Lisäksi maakunnat voivat ottaa lyhytaikaista lainaa (3 §). Valtion rahoituksen kasvua rajoitetaan vuosittaisessa tarkistuksessa julkisen talouden kantokyvyn turvaamiseksi (6 ja 29 §). Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä?

Ei vastauksia.

30. 28. Ovatko maakuntien valtion rahoituksen määräytymisessä käytettävät palvelujen käyttöä kuvaavat tarvetekijät (luku 3, ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kerroin) ja niiden painokertoimet perusteltuja?

Ei vastauksia.

31. 29. Sosiaali- ja terveydenhuollon rahoituksessa siirytään asteittain menoperusteisesta rahoituksesta tarveperusteiseen rahoitukseen. Onko maakuntien rahoitukselle vuosille 2019–2023 esitetty siirtymäaika (27 – 28 §) riittävä?

Ei vastauksia.

32. 30. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntien rahoituslaista.

Ei vastauksia.

33. 31. Pidättekö esitettyjä tapoja maakuntajaon muuttamiseksi tarkoituksenmukaisena? (erityisesti maakuntajakolain 2 ja 10 §)

Ei vastauksia.

34. 32. Muut vapaamuotoiset huomiot maakuntajakolaista.

Ei vastauksia.

35. 33. Ovatko valtionosuusjärjestelmään esitetyt, sote-uudistuksesta aiheutuvien merkittävien kuntakohtaisten muutosten lieventämiseksi esitetyt tasausjärjestelyt ja muut muutokset hyväksyttäviä ja riittäviä (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 24 §, 27§ 27 b§ ja 55§)?

Ei vastauksia.

36. 34. Ovatko valtionosuuskriteerit (ml. uusi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen -kriteeri) sekä niiden painotukset perusteltuja (laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta, luku 2 sekä luonnos valtioneuvoston asetukseksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 3 §)?

Ei vastauksia.

37. 35. Vapaamuotoiset huomiot hallituksen esityksen valtionosuuskokonaisuudesta.

Ei vastauksia.

38. 36. Pidätkö maakuntien rahoituksen keräämiseksi esitettyjä valtion verojärjestelmän muutoksia hyväksyttävänä?

Ei vastauksia.

39. 37. Vapaamuotoiset huomiot verolaeista.

Ei vastauksia.

40. 38. Kunnallista henkilöstöä koskevan lainsäädännön soveltamisalaa ehdotetaan muutettavaksi koskemaan myös maakuntien henkilöstöä. Maakuntien työnantajaedunvalvontaa hoitaisi uudella lailla säädettävä Kunta- ja maakuntatyönantajat KT. Onko henkilöstön asemasta ja työnantajaedunvalvonnasta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

41. 39. Onko eläkkeiden rahoittamisesta esitetty säädettäväksi tarkoituksenmukaisesti?

Ei vastauksia.

42. 40. Vapaamuotoiset huomiot henkilöstön asemasta ja/tai työnantajaedunvalvonnasta sekä eläkkeistä.

Ei vastauksia.

43. 41. Miten arvioitte uudistuksen vaikuttavan oman taustaorganisaationne asemaan?

Ei vastauksia.

44. 42. Onko maakunnilla riittävät taloudelliset edellytykset suoriutua lakisääteisistä tehtävistä uudistuksen voimaan tultua?

Ei vastauksia.

45. 43. Mihin aiheeseen/aiheisiin liittyvää valtakunnallista tukea katsotte tarvitsevanne sote- ja maakuntauudistusten alueelliseen toteutukseen (voitte valita usemman vaihtoehdon)?

Ei vastauksia.

46. 44. Muut vapaamuotoiset huomiot hallituksen esitysluonnoksesta.

Ei vastauksia.

47. 45. Yksilöidyt säädösmuutosehdotukset.

Ei vastauksia.